

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 23. toukokuuta 2022
(OR. fr)

9179/22

COMPET 344
IND 176

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	<i>Kilpailukykyneuvoston 9.–10. kesäkuuta 2022 pidettävän istunnon valmistelu</i> Euroopan strategisten teollisten ekosysteemien häiriönsietokyvyn vahvistaminen <i>Periaatekeskustelu</i>

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa puheenjohtajavaltion ilmoitus Euroopan strategisten teollisten ekosysteemien häiriönsietokyvyn vahvistamisesta kilpailukykyneuvostossa 9. kesäkuuta 2022 käytävää periaatekeskustelua varten.

Euroopan strategisten teollisten ekosysteemien häiriönsietokyvyn vahvistaminen*Periaatekeskustelu***Puheenjohtajavaltion ilmoitus****Riippuvuuksiin puuttuminen lyhyellä aikavälillä ja häiriönsietokyvyn vahvistaminen pitkällä aikavälillä**

Peräkkäiset kriisit, joita EU on joutunut kohtaamaan, edellyttävät perusteellista työtä Euroopan talouden ja strategisten ekosysteemien häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi sekä kehittyvien tarpeidemme ennakkointia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan korostaa tarvetta EU:n päättäväisiin tämän alan toimiin, koska sen esiin tuomien energiakysymysten lisäksi se on paljastanut haavoittuvuuksia tiettyjen energiatoimitusten kohdalla. Nämä haavoittuvuudet koskevat erityisesti raaka-aineita, kuten alumiinia, vanadiinia, tiettyjä harvinaisia maametallesia ja palladiumia, jotka ovat kriittisiä tuotantopanoksia Euroopan eri teollisissa ekosysteemeissä, mutta myös puolijohteiden valmistuksessa käytettäviä jalokaasuja, kuten neonia, joiden maailmanlaajuisesta tuotannosta Ukraina toimittaa 70 prosenttia.

Valtion- ja hallitusten päämiehet asettivat nämä kysymykset keskeiselle sijalle unionin työskentelyssä 11. maaliskuuta 2022 annetussa Versailles'n julistuksessa. Eurooppa-neuvosto kehotti 25. maaliskuuta 2022 antamissaan päätelmissä¹ luomaan "avoimemman ja vakaamman taloudellisen perustan (...) muun muassa vähentämällä strategisia riippuvuuksiamme kaikkein haavoittuvimmilla aloilla, kuten kriittiset raaka-aineet, puolijohteet, terveys, digitalisaatio ja elintarvikkeet, ja harjoittamalla kunnianhimoista ja määrätietoista kauppapolitiikkaa sekä edistämällä investointeja" sekä poistamaan "asteittain ja mahdollisimman nopeasti riippuvuutensa Venäjältä tuotavasta kaasusta, öljystä ja hiilestä, kuten Versailles'n julistuksessa esitetään". Edellisten puheenjohtajakausien ja tämän puolivuotiskauden aikana käytyjen keskustelujen mukaan on olennaisen tärkeää, että kilpailukykyneuvostolla on merkittävä rooli Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen täytäntöönpanossa.

Maaliskuussa 2020 alkaneen terveyskriisin jälkeen on tehty merkittävää työtä Euroopan strategisten riippuvuuksien ja niiden teollisiin ekosysteemeihin kohdistuvien vaikutusten alalla, mutta nämä ongelmat ovat vaikeutuneet nykyisten taloudellisten, geopoliittisten ja toimituskriisien vuoksi. Euroopan komissio ehdotti erilaisia toimia maaliskuussa 2020 esittämässä teollisuusstrategiassaan², jota päivitettiin toukokuussa 2021³. Kesällä 2020 käynnistetty *NextGenerationEU* -elpymispaketti, helmikuussa 2021 toteutettu kauppapolitiikan uudelleentarkastelu⁴, teollisuuden kestävä muutoksen nopeuttaminen 55-valmiuspaketin avulla⁵ ja määrällisten digitaalisten tavoitteiden käyttöönotto vuoteen 2030 mennessä digitaalista vuosikymmentä koskevalla tiedonannolla⁶ ovat kaikki osa näitä pyrkimyksiä.

¹ EUCO 1/22.

² Asiak. 6782/20.

³ Asiak. 8553/21.

⁴ Asiak. 6308/21.

⁵ Asiak. 10849/21.

⁶ Asiak. 6974/21.

Unioni on myös kehittänyt haavoittuvuusanalyysiaan Eurooppa-neuvoston pyynnöstä⁷. Komissio ehdotti toukokuussa 2021 Euroopan strategisia riippuvuuksia koskevaa analyysia, jota se päivitti helmikuussa 2022⁸.

Euroopan unionilla on näin ollen perusta tosiseikkojen tarkastelulle, jonka pohjalta se voi kehittää teollisia ja sääntelytoimiaan kohdennetusti ja oikeasuhteisesti.

Neuvostossa ja nykyisellä puheenjohtajakaudella järjestetyissä epävirallisissa kokouksissa on aloitettu työskentely, jotta nämä prioriteetit voitaisiin muuttaa selkeiksi, kunnianhimoisiksi ja realistisiksi eurooppalaisiksi tavoitteiksi, jotka on määrä saavuttaa vuoteen 2030 mennessä strategisissa teollisissa ekosysteemeissä. Digitaalista vuosikymmentä koskevassa asiakirjassa on asetettu selkeä tavoite puolijohteille, terveydenhuolto-, digitaali- ja maatalouselintarvikealoilla ollaan toteuttamassa aloitteita, ja komissio on ehdottanut kunnianhimoista energiasuunnitelmaa RePowerEU-tiedonannossaan. Näiden EU:n tavoitteiden saavuttamiseksi on arvioitava asiaankuuluvien julkisten ja yksityisten investointien tarvetta ja yksilöitävä tarvittavat sääntelykehyksen mukautukset, jotta kyseisille investoinneille voidaan löytää riittävät kannustimet. Kaikkien sidosryhmien tulisi osallistua tiiviisti näihin toimiin.

Lisäksi tämä edellyttää laajempaa lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon sisämarkkinoiden eri ulottuvuudet ja niiden tehostaminen sekä varmistetaan, että energiatoimituksissa noudatetaan eurooppalaisia sosiaalisia sekä ilmasto- ja ympäristöarvoja, luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset ja kehitetään strategisia kumppanuuksia maailman muiden alueiden kanssa.

⁷ EUCO 13/20.

⁸ Asiak. 6506/22.

Versailles'n julistuksen täytäntöönpano: kriittisten raaka-aineiden tilanne

EU:n raaka-ainetoimitusten tilanne on erityisen haavoittuva. Euroopan strategisten riippuvuuksien ensimmäisen analyysin mukaan vuonna 2021 tuotettiin alle 2 prosenttia raaka-aineista, joita tarvitaan muun muassa akkujen, tuuliturbiinien ja robotiikan alan tuotteisiin. Valtaosa Euroopan teollisista ekosysteemeistä tarvitsee kuitenkin raaka-aineita. Sen vuoksi nämä strategiset riippuvuussuhteet näkyvät myös muilla Euroopan talouden avainaloilla, kuten autoteollisuus- ja elektroniikka-alalla.

Euroopan komissio on jo ryhtynyt toimiin tällä alalla, muun muassa käynnistämällä syyskuussa 2020 raaka-aineita koskevan toimintasuunnitelman ja perustamalla eurooppalaisen raaka-aineallianssin (ERMA). Kyseinen allianssi on määrittänyt 28 louhintaa-, jalostus- ja kierrätyskapasiteetin kehittämishanketta, joiden kokonaisinvestoinnit ovat 12 miljardia euroa. Allianssi ilmoitti aiemmin tänä vuonna käynnistävänsä 400 miljoonan euron julkisen/yksityisen investointirahaston sähköajoneuvojen akkujen raaka-aineita varten.

Neuvostossa tehdyn työn pohjalta voitaisiin määrittää yhteisesti vuoteen 2030 mennessä monialainen tavoite, joka koskisi kaikkia komission kriittisiksi määrittelemiä 30 raaka-ainetta ja jossa asetettaisiin minimiraja, esimerkiksi että 30 prosenttia tarpeistamme olisi katettava primääri- ja sekundäärituotannolla. Tämän lisäksi tavoitteena voisi olla vähentää riippuvuuttamme yksittäisistä ulkoisista hankintalähteistä raaka-aineiden louhintaa ja/tai jalostusta varten.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi EU:n on mentävä pidemmälle ja käytettävä kaikkia saatavilla olevia välineitä ja investoitava yhdessä i) eurooppalaisten raaka-aineiden louhintaa- ja jalostuskapasiteetin kehittämiseen erityisesti eurooppalaisen raaka-aineallianssin määrittämien hankkeiden avulla, ii) kiertotalouteen, kierrätykseen, korvaamiseen ja innovointiin liittyvien ratkaisujen tukemiseen, iii) EU:n ulkopuolisten toimitusten turvaamiseen solmimalla strategisia ja investointikumppanuuksia ulkomailla ja iv) ympäristöarvojen kunnioittamiseen sekä paikallisen louhinnan että tuonnin osalta.

Komissio ilmoitti 18. toukokuuta 2022 julkaisemassaan REPowerEU-tiedonannossa, että se valmistelee myös raaka-aineita koskevaa lainsäädäntöehdotusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa eurooppalaista arvoketjua määrittämällä luonnonvaroja sekä kehitys- ja raaka-aineiden louhintaa koskevia hankkeita siten, että samalla varmistetaan ympäristönsuojelun korkea taso ja kiertotalouden edistäminen.

Keskustelunaiheita

Ministereitä pyydetään edellä esitetyn pohjalta esittämään kantansa seuraavista kysymyksistä:

- *Mitkä ovat ensisijaiset toimet, jotka on toteutettava Versailles'n julistuksen mukaisten toimien jatkamiseksi sekä konkreettisten tuotantoa ja riippuvuuksiemme vähentämistä koskevien EU:n tavoitteiden asettamiseksi kuudella strategisella alalla?*
- *Ottaen huomioon ilmoitus tulevasta raaka-aineita koskevasta säädösaloitteesta ja enenevässä määrin tarpeellisen vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttaminen, mitä suuntaviivoja haluaisitte laatia primääri- ja sekundäärituotannon kehittämiseksi Euroopassa ja kriittisten raaka-aineiden EU:n ulkopuolelta tulevien toimitusten häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi?*
